E I

Guia Docent

Curs 2021/22

Dimensions de la forma i el color

Tània Costa, Lola Lasurt

Codi: 105707
Crèdits 6 ECTS

Curs	1 Curs
Semestre	2 Semestre
Tipologia	Formació Bàsica
Matèria	Expressió Gràfica
Data	9/11/2022 11:29

Aquesta assignatura s'imparteix en: català
Les tutories es podran realitzar en: català, castellà i anglès

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

N A

E I

Índex de la Guia Docent

Presentació de l'assignatura 4

Recomanacions 5

Continguts.....6

Metodologia.....8

Avaluació 10

Bibliografia i Recursos.....12

Competències i Resultats d'Aprenentatge 15

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

N A

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Presentació de l'assignatura

Breu descripció

Descriure aquells aspectes més genèrics que es treballaran a l'assignatura.

El curs es planteja com una introducció a l'estudi de les dimensions de la forma i el color, dins del conjunt d'assignatures inicials i comunes vinculades als mitjans d'expressió, que tenen com objectiu general capacitar l'alumne per a la percepció, l'anàlisi i la composició plàstica en dos i tres dimensions. Es divideix en dos blocs interrelacionats i alternatius que tenen un caràcter teòric i pràctic.

Objectius Formatius

Finalitat i propòsit de l'assignatura

Forma:

L'ús de materials diversos, processos de transformació i sistemes constructius elementals, acompanyats de debats, sessions explicatives, lectures i visites, han de servir a la iniciació al llenguatge bàsic de les relacions entre forma i espai, a l'estímul de la percepció tridimensional i al foment de criteris estètics i posicionaments crítics al voltant de la creació en tres dimensions.

Color:

Mitjançant les diverses pràctiques i mitjans i amb el suport de les lectures i debats entorn referents artístics pertinents s'estudia com el color pot ser analitzat a partir de sistemes teòrics i historiogràfics que expliquen la relació entre matís, valor tonal i saturació. Els estudiants investiguen el color dins dels contexts de la llum, la textura, la forma i l'espai.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Recomanacions

Indicar si hi ha coneixements previs necessaris per cursar l'assignatura o particularitats que l'alumne hagi de conèixer per matricular-se.

No es necessita haver cursat altres assignatures.

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Continguts

Indicar els aspectes a treballar en cada assignatura.

Bloc I: **FORMA**
Docent: Tània Costa

1. Càpsula 1. Anàlisi formal dels elements volumètrics.
1.1. El punt, la línia, el pla i la massa.
1.2. El ple i el buit. El joc positiu/negatiu.
1.3. Pes i densitat. L'estructura i l'equilibri.
1.4. Talla, modelat, forma i textura. Repetició, sèries, múltiples, estructures, xarxes.
1.5. Experiència i creació de l'objecte.

2. Càpsula 2. Sistemes de generació de la forma i/en l'espai
2.1. Construcció, instal·lació, escala i dimensió.
2.2. Representació, estilització, abstracció i performativitat.
2.3. Projecte, realitat, intangibilitat i desmaterialització.
2.4. Extensions, límits, recorreguts, punts d'articulació i punts de referència.
2.5. Percepció i creació dels espais.

3. Càpsula 3. Dimensions de la forma en el procés de disseny
3.1. Les formes tridimensionals i la seva interpretació. L'objecte significant. Lectures i anàlisi crític.
3.2. Relacions entre forma i entorn. El punt de vista del transeünt: ubicacions i distribució, recorregut i escala.
3.3. La dimensió multi-sensorial de l'espai habitat: so, llum, gust, tacte, cos. Atmosferes.
3.4. Investigacions en torn la dimensió de la forma en el disseny contextual i performatiu.

Bloc II: **COLOR : HISTORIOGRAFIA DEL COLOR A TRAVÉS DE LA PRAXIS**
Docent: Lola Lasurt

CÀPSULA 1: REBATRE A NEWTON; DES DE GOETHE AL FIN DE SIÈCLE
- El quadrat verd de Buffon.
- Mecanismes de representació; el disseny de rodes de color i altres dispositius.
- El color com a vincle entre pintors, científics i industrials.
(Estudi, morfologia i percepció del color)

CÀPSULA 2: EL COLOR ENTRE GUERRES; ABSTRACCIÓ I COLOR APLICAT
- El clima del color segons Josef Albers
- El color compromés de Luibov Popova
- El color contrastat per Johannes Itten.
- La roda de Munsell
(El contrast simultani del color aplicat)

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

CÀPSULA 3: DEL COLOR EN MOVIMENT

- Experiments cinematogràfics dels 60’ i 70’
- El color píxel (estàtic i en moviment)

(La profunditat del color)

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Metodologia

Metodologia docent

Explicar com es porta a terme l'assignatura. Per exemple: classes teòriques, sessions pràctiques, debats, etc.

- Classes magistrals en gran grup, amb els marcs teòrics i comentaris d'obres d'art rellevants per als continguts de l'assignatura.
- Lectures i visites comentades.
- Explicació dels procediments característics de les diferents tècniques i materials.
- Tutorització de projectes, personals i grupals, en relació als continguts de les sessions teòriques i treball en el aula/taller amb seguiment periòdic.
- Seguiment de les presentacions periòdiques dels treballs.
- Correcció dels exercicis i del dossier de la totalitat dels treballs de curs.

Activitats formatives

Indicar les activitats formatives que siguin avaluables amb el valor /%/ assignat a l'avaluació

Activitats formatives	ects	Metodologia ensenyament-aprenentatge	Competències
Classes Teòriques	15%	Classes magistrals, comentari d'obres rellevants i debat en gran grup	CE3, CE4, CE22, CT10, CT15.
Seminaris	15%	Explicació dels procediments característics de diferents tècniques artístiques.	CE4, CE22
Realització de treballs	50%	Treball autònom desenvolupament de les diferents tècniques expressives presentades a les classes teòriques.	CE3, CE4, CE22, CT10, CT15 CT19
Taller	15%	Realització a l'aula d'exercicis dirigits d'aplicació de les tècniques de dibuix, color i volum, i tutories de seguiment de la realització de treballs personals.	CE3, CE4, CE22, CT10, CT15, CT19.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Avaluació	%	Presentacions dels treballs amb avaluacions individuals, grupals, auto-avaluacions i avaluacions creuades.	CE3, CE4, CE22, CT10, CT15, CT19.

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Avaluació

Sistema Avaluació

L'Objectiu de l'avaluació continuada és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

A partir de la segona matrícula, l'avaluació de l'assignatura podrà consistir, a decisió del professor(s), en una prova de síntesi, que permet l'avaluació dels resultats d'aprenentatge previstos en la guia docent de l'assignatura. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

L'avaluació serà sumativa i formativa, amb treballs pràctics i teòric/pràctics.
Cada treball tindrà el seu termini de lliurament; els retards en el lliurament seran penalitzats amb un punt per cada dia de retràs, establint-se dues dates d'avaluació intermitja per a la recuperació dels treballs suspesos o no finalitzats dins dels terminis.
Les visites, l'assistència a les classes, així com el lliurament puntual dels treballs, seran obligatoris.

L'actitud participativa, el treball en (i pel) grup, la iniciativa i les aportacions espontànies, i les presentacions individuals i col·lectives contribuiran a l'avaluació i comptaran un 10% de la qualificació de cada un dels dos blocs de continguts, és a dir de Forma i de Color.

La nota final de l'assignatura serà la mitjana entre les notes de Forma i de Color, en la proporció de 50% cada una. Per fer la mitja cal haver aprovat els dos blocs.

En cas d'absència en un dia d'examen o lliurament s'haurà de portar el certificat corresponent i pactar el lliurament dels treballs pendents amb els professors en cada cas.
La no presentació total o parcial dels treballs així com l'absència reiterada i injustificada a les sessions presencials, conduiran a la qualificació de "no presentat".

Normativa General d'Avaluació

// Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0.

// Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

// Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

// En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Procés de Revisió

La revisió es pot sol·licitar al professorat es realitzarà segons calendari lectiu.

Procés de Reavaluació

Normativa general

No es contemplen sistemes de reavaluació en els casos de les pràctiques externes, els TFG, i les assignatures / activitats formatives que, pel seu caràcter eminentment pràctic, no ho permeten.

Per participar a la reavaluació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul.

Criteris d'Avaluació

Descriure quins són els criteris específics d'avaluació de l'assignatura. Aquests aspectes són importants per organitzar les activitats que s'avaluaran durant el semestre en que s'imparteix l'assignatura.

Els criteris d'avaluació es defineixen específicament en la descripció de cada exercici realitzat a classe, que es lliurarà als estudiants abans de començar cada treball. De manera general es corresponen amb les competències a assolir que es troben en aquesta mateixa Guia docent.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Bibliografia i Recursos

Espai per indicar aquells referents bibliogràfics o recursos que s'utilitzaran com a elements pedagògics durant el desenvolupament de l'assignatura.

Referents Bloc I: Forma

- Bachelard, Gaston. La poética del espacio. México: Fondo de Cultura Económica, 1965; ed. original 1957.
- Calvino, Italo. Las ciudades invisibles. Madrid: Siruela, ed. org. 1972
- Deleuze, Gilles; Guattari, Félix. Mil mesetas. Capitalismo y esquizofrenia. València: Pre-Textos, 1988; ed. original 1980. Capítulo 12: "1227- Tratado de nomadología: la máquina de guerra"
- Guibert, Emmanuel. La infancia de Alan. Según los recuerdos de Alan Ingram Cope. Madrid: Sinsentido, 2013
- Heideger, Martin. Chillida-Heideger-Husserl. El concepto de espacio en la filosofía y la plástica del siglo XX. Universidad del País Vasco, 1990
- Levy-Bruhl, Lucien. *El alma primitiva.* Barcelona: Península, 1927.
- Lynch, Kevin. La imagen de la ciudad. Barcelona: Gustavo Gili, 1998; ed. original 1960
- Maderuelo, Javier. *El espacio raptado*. Madrid: Mondadori, 1990
- Merleau-Ponty, Maurice. *Fenomenología de la percepción*. Barcelona: Península, 1997; ed. original 1945
- Montaner, Josep Mª. Ensayo sobre arquitectura moderna y lugar. Universidade da Coruña. 1994
- Paz, Octavio. Sombras de obras. Arte y Literatura, Biblioteca de bolsillo, Barcelona 1996; ed. org. 1983
- Perec, Georges. *Especies de espacios*. Barcelona: Montesinos, 2001; ed. org. 1974
- Tanizaki, Junichiro. *El elogio de la sombra*. Madrid: Siruela, 2013; ed. org. 1933
- VVAA. Internacional Situacionista. Textos íntegros en castellano de la revista Internationale Situationniste (1958-1968). Vol. 1: La realización del arte. Internationale Situationniste # 1-6 "Informe sobre la construcción de situaciones"

Referents Bloc II: Color

<u>Càpsula 1:</u>

- Cage, John (1993). "Colour and Culture: Practice and Meaning from Antiquity to Abstraction". Little Brown.
- Baty, Patrick (2017). The Anatomy of Colour. The Story of Heritage Paints and Pigments. Thames & Hudson.
- Esquivias, Patricia (2019). "Folklores and Other Works". Biel Books.
- Finlay, Victoria (2002). "Color a Natural History of the Palette". Random House.
- Jarman, Derek. CROMA. CAJA Negra.
- Lichtenstein, Jaqueline (2016): "Modern Color: A New Paradigm", a: Isabelle Graw i Ewa Lajer-Burcharth (eds.) Painting beyond itself. The Medium in the Post-medium Condition. Sternbergpress.
- Noyes Vanderpoel, Emily (1901). Color Problems. A practical manual for the lay student of color. The Circadian Press.
- Sillman. Amy (2016): "On Color", a: Isabelle Graw i Ewa Lajer-Burcharth (eds.) Painting beyond itself. The Medium in the Post-medium Condition. Sternbergpress.
- St Clair, Kassia (2016). "The Secret Lives of Colour". John Murray.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

- Syme, Patrick (1814). “Werner’s Nomenclature of Colours (Adapted to Zoology, Botany, Chemistry, Mineralogy, Anatomy, and the Arts)”. Natural History Museum (London).
- Wada, Sanzo (1930’s). Diccionari de Combinacions de color. Ed. Seigensha.
- Wolfgang Goethe, Johann (1840). “Theory of Colours”. John Murray.

Càpsula 2:

- Itten, Johannes (1961). “The Elements of Color. A Treatise on the Color System of Johannes Itten, based on his book The Art of Color" . John Wiley & Sons.
- Kandinsky, Wassily (1912). “Concerning The Spiritual in Art”. Piper Verlag.
- Malevich, Kazimir (1919). “Non-objective and Suprematism”. Catàleg de la 10a exposició de l’estat.

Càpsula 3:

- Chirimuuta, Mazviita (2015).“Outside Color: Perceptual Science and the Puzzle of Color in Philosophy” . The MIT Press.
- Kubit, Sean (2014). “The Practice of Light. A Genealogy of Visual Technologies from Prints to Pixels” . The Mitt Press.
- Riley, Bridget (1995). “Perception and the Use of Colour: Interview with Ernst Gombrich” Dialogues on Art/ Robert Kudielka.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Competències i Resultats d'Aprenentatge

Evidències relacionades amb la capacitat de desenvolupament de l'aprenentatge de l'estudiant a l'assignatura. Podem diferenciar tres tipologies de competències: **bàsiques, específiques i transversals.** Les competències **bàsiques** venen definides per la Memòria del Grau. Les competències **específiques** i **transversals** depenen de la matèria a la que està vinculada l'assignatura.

Cal escollir entre les competències / resultats d'aprenentatge pròpies de la matèria a la que pertany l'assignatura a través de la selecció a **Sharepoint**.

Competència
CE3 Sintetitzar aquells coneixements i habilitats d'expressió plàstica, de tècniques de representació i de materials i tecnologies productives que permetin plantejar i desenvolupar projectes de disseny.

Resultats d'aprenentatge
CE3.5. Utilitzar el llenguatge aplicant la relació entre el matís, el valor tonal i la intensitat cromàtica.
CE3.6. Aplicar el color d'acord els sistemes teòrics que expliquen la relació entre el matís, el valor tonal i la intensitat cromàtica.
CE3.7. Demostrar criteris raonats en l'elecció de formats, mesures i proporcions.

Competència
CE4 Utilitzar les tècniques bàsiques d'expressió plàstica (dibuix, color i volum) per a representar i crear formes en dues o tres dimensions.

Resultats d'aprenentatge
CE4.4. Representar, d'acord amb les convencions de dibuix, color i volum, espais, objectes i persones observades del natural.
CE4.5. Crear composicions de poca complexitat en dues i tres dimensions demostrant intenció expressiva, habilitat compositiva i capacitat per a la resolució formal.

Competència
CE 22 Dominar els llenguatges plàstics per adequar les intencions comunicatives i expressives a l'ús dels mitjans i tècniques artístiques.

Resultats d'aprenentatge
CE 22.2. Distingir els potencials comunicatius i expressius dels diferents codis artístics i les seves formes d'articulació per a assolir resultats que corresponguin a intencions preestablertes.

Competència
CT10 Motivació per la qualitat, tant en els plantejaments conceptuals i argumentals, com en la resolució formal i en els detalls de l'acabat final d'un projecte de disseny.

Competència CT15 Valorar i preservar el patrimoni cultural, artístic i paisatgístic.

Competència CT19 Demostrar una disposició afectiva positiva envers els valors estètics i les qualitats formals de l'entorn material i visual.

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat